

NOTITIE

Gemeente Amersfoort
Dhr. P. Van Boheemen
Postbus 4000
3800 EA Amersfoort

DATUM: 6 oktober 2017
ONS KENMERK: 17-0357/17.07248/MarBo
UW KENMERK: E-mail 22 mei 2017
AUTEUR: M. Boonman
PROJECTLEIDER: M. Boonman
STATUS: versie 1.0
CONTROLE: F. van Vliet

Notitie vleermuisonderzoek Hamhuis, Amersfoort

Voor het toetsen van bestemmingsplan Over de Laak is een effectbeoordeling uitgevoerd (Smit 2017). Hieruit volgde dat het Hamhuis mogelijk een functie vervult als verblijfplaats voor vleermuizen, maar dat hiernaar onvoldoende onderzoek is gedaan. Ook tijdens een oriënterend veldbezoek op 12 april 2017 werd vastgesteld dat het Hamhuis een potentieel geschikte zomer- en kraamverblijfplaats is voor laatvlieger en gewone dwergvleermuis en daarnaast een potentieel geschikte paarplaats voor gewone of ruige dwergvleermuis. Er werd oude mest van vleermuizen aangetroffen achter boeiboorden maar op de zolders werden geen (sporen van) vleermuizen aangetroffen. Hieruit volgde dat aanvullend onderzoek naar vleermuizen nodig was om te beoordelen of de werkzaamheden aan het Hamhuis negatieve effecten op vleermuizen kunnen hebben en of hiervoor een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming nodig kan zijn. In deze voorliggende notitie wordt verslag gedaan van dit vleermuisonderzoek.

Conclusie

In het Hamhuis zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Samen met de resultaten van het oriënterend veldbezoek volgt hieruit dat het gebouw geen betekenis heeft voor soorten van de Habitatrichtlijn of het beschermingsregime 'andere soorten' waarvoor een ontheffing noodzakelijk is.

Toelichting

Methodiek

In het voorjaar en (na)zomer van 2017 is een vleermuisonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is uitgevoerd volgens de richtlijnen van het Vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad 2017). Er zijn hiervoor vier bezoeken gebracht tijdens gunstige weersomstandigheden (tabel 1). Omdat het om een enkel overzichtelijk gebouw gaat kon worden volstaan met avondrondes. De aanwezigheid van een massa overwinteringsverblijf en/of verblijfplaatsen op zolders kon tijdens het oriënterend

veldbezoek al worden uitgesloten. Er is gebruik gemaakt van een Pettersson D240 batdetector. Bij de veldbezoeken is gelet op verblijfplaatsindicerend gedrag zoals in- en uitvliegende dieren, baltsroep- en baltsvluchten en het zogenaamde zwermen bij een verblijfplaats. Tijdens de avond bezoeken in juni werd daarnaast gelet op aanwezigheid van territoriale (roepende) boomvalken in het plangebied.

Tabel 1. Weersomstandigheden tijdens de veldbezoeken voor vleermuisonderzoek in 2017.

Datum	Tijd	Weer
1 juni	21:45 – 23:00	17 graden C, 4 m/s, droog
21 juni	22:00 – 23:30	18 graden C, 3 m/s, droog
31 augustus	21:30 – 23:00	22 graden C, 3 m/s, droog
3 oktober	20:00 – 21:00	14 graden C, 4 m/s, droog

Functie van het plangebied voor beschermde soorten

In het Hamhuis zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen tijdens het vleermuisonderzoek. Ook eerder bronnenonderzoek (Smit 2017) heeft hier geen verblijfplaatsen opgeleverd. Op grond van het onderzoek wordt dan ook geconcludeerd dat in het Hamhuis geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn.

Op 3 oktober 2017 werd bij het *naastgelegen* kunstwerk (ruïne het Hammetje) een baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen. Er zijn hier naar verwachting één of meerdere paarverblijfplaatsen van deze soort aanwezig. Het kunstwerk heeft daarnaast potentie als zomer- en winterverblijfplaats voor vleermuizen maar de ruimtes zijn erg open en tochtig waardoor er te veel lichtinval en te weinig beschutting / bescherming tegen vogels en weer is.

Naast het Hamhuis ligt een meertje met opgaande begroeiing op de oevers. Door de grote aantallen is geconcludeerd dat dit een belangrijk foerageergebied vormt voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, watervleermuis en rosse vleermuis. Laatvliegers werden daarnaast tijdens meerdere bezoeken waargenomen langs de bomenrij aan de Laak. Het Hamhuis zelf is niet van betekenis als foerageergebied van vleermuizen. De eerste vleermuizen verschijnen relatief laat op de avond in het plangebied wat suggereert dat de verblijfplaatsen niet op korte afstand van het plangebied aanwezig zijn. Van watervleermuizen is een belangrijke vliegroute bekend die onder de A28 doorloopt. Ook van andere vleermuissoorten is het goed mogelijk dat hun verblijfplaatsen aan de oostkant van de A28 in de omgeving van Nijkerkerveen gelegen zijn.

Effecten van de ingreep en te treffen maatregelen

Werkzaamheden aan het Hamhuis hebben geen effect op vleermuizen, omdat hier geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Verstoring / vernietiging van de paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis in het naastgelegen kunstwerk is niet aan de orde omdat het kunstwerk behouden blijft. Er zal daarom wat dit aspect betreft geen sprake zijn van overtreding van verbodsbepalingen.

Aanbevelingen

Het meertje naast het Hamhuis heeft een bijzondere betekenis als foerageergebied van vleermuizen. Werkzaamheden zoals het verwijderen van opgaande begroeiing kunnen gevolgen hebben op de functionaliteit van het foerageergebied, omdat het de luwte wegneemt en invloed kan hebben op de bereikbaarheid van het gebied. We raden daarom aan hier zeer terughoudend in te zijn.

We bevelen aan om de ruïne het Hammetje geschikter te maken als verblijfplaats voor vleermuizen. Het kunstwerk heeft veel potentie als zomer- en winterverblijfplaats voor vleermuizen. Met relatief kleine ingrepen zoals het verkleinen van openingen en het plaatsen van enkele deuren kan het kunstwerk geschikt gemaakt worden. De kans dat vleermuizen het object in gebruik zullen nemen is groot, omdat het al geruime tijd bestaat (bij nieuwe objecten kan het enige tijd duren voordat vleermuizen het ontdekken). Daarnaast heeft het kunstwerk een gunstige ligging naast een belangrijk foerageergebied wat de kans op gebruik verhoogd. Andere potentieel geschikte verblijfplaatsen zijn relatief schaars in de omgeving, omdat Vathorst vrijwel volledig uit (goed geïsoleerde) nieuwbouw woningen bestaat.

Literatuur

Smit, G.F.J. 2017. Effecten op beschermde natuurwaarden Over De Laak. Toetsing bestemmingsplan in het kader van de Wet natuurbescherming. Bureau Waardenburg Rapportnr. 17-048. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, Vleermuisprotocol 2017, 27 maart 2017. www.gegevensautoriteitnatuur.nl en www.netwerkgroenebureaus.nl.

Voor vragen over deze notitie kunt u contact opnemen met M. Boonman (projectleider).

Akkoord voor uitgave: Teamleider Bureau Waardenburg bv
drs. F. van Vliet

Paraaf:

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / SRO

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001: 2015. Bureau Waardenburg bv hanteert als algemene voorwaarden de DNR 2011, tenzij schriftelijk anders wordt overeengekomen.

Bureau Waardenburg bv
Onderzoek en advies voor ecologie en landschap

Postbus 365 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 51 27 10
info@buwa.nl www.buwa.nl